Ն. 5565 — 1885 ՅՈՒԼԻՍ 24 ՇԱԲԱԹ — ՍԿԻԶԲ 25 ԻՆՃԻ — ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ 1885 — Ն. 5565

ԳԻՆԸ ԱՌՔԱՅԻ
Սկզբնաւոր մեջիտիա . . . 8
Ամբողջ տարի . . . 4
Բոլոր իւրաքանչիւր պիտակ տիր։

40 ԲԱՐԱ

Մասիսի Աստղ

ԳԱԶԵԹԱՄԱՐԶ ԶՐԴԱՐ
Սարը, Բէնիչէնպիհ, վէ Ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի։
Գալաթատա Իրսի խան Ն. 41

40 ԲԱՐԱ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

١٣٠١ ԹԷՄՈՒԶ ٢٣ — ١٣٠٢ ՇԷՎՎԱԼ ٢٣

ԱԶԳԱՅԻՆ

—o—

ՊԻՏՅԻԹԻՔ ՊԻՐ ՏԷԲՕ

Սէպէպ տէֆ խտիմէտիքճէ, հէր քէսին գապուլ էյլէտիկի պիր ոռհիպիք տիր քի, իլլէթտէ տէֆ օլմամաշ։

Հէր առամանա այրը այրը պատթիր, իլլէթլէր, գուսուրլար վէ մուզիրը խուշլար պուլունտուղու կիպի, հէր էհպլիտէ վէ հէր միլլէթտէ տախի պուլունմագտա տբր։

Պու ալէմտէ կէրչի չօգ կիւճ չէլլէր վար խսէտ, էն միչքիլլէրինտէն պիրիտէ, պիր ատէմին ֆիքրինտէ վէ գալպինտէ թէմէլ թուտմուշօլան եանլըշ իթիգատը գանտրրբպտա չրգարմագ տբր. եալնըշ պիր ատէմ իչին պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ, արթըգ պիր միլլէթ իչին, տահա նէ՝ գատար գիւեատէ միւշքիլ օլմասընը, հէրքէս ֆարգ իտէպիկը։

Թիւրքճէտէ տարպը մէսէլ տիր, «խուշ ճանըն ալթընտա տբր, ճան չրգամաերնճա, խուշ չրգամագ» տէյլէր, ալէսսէվիյէ իչին բէք տօղրու տուր, նասրլ քի հէր ատէմ քէնտի իւզէրիմիզէ պունուն ազ չօգ թէճրիպէսինիտէ պիղղաթ կէօրմէքտէ վէ պիլմէքտէյիզ։

Հէր ատէմէ մախսուս օլան գուսուր վէ եախօտ իլլէթին տէֆի, հիչ տէկիլ իսէ, էճէլին իւմթէ կէլմէսիյլէ խիթամ պուլմագտա տբր, հալպուքի, պիր միլլէթին էճէլիտէ միւմքինսիզ նէվինտէն օլտուղունտան, ասբրլարճա տէվամ իտիպ կիտէճէկինտէ, վէ հէմիշէ խարապիյէթինի մուճիպ օլուպ վէ մէղբրը գաղճաղընտա չիւբհէ եօք տուր։

Հէր միլլէթտէ քէնտույէ մախսուս իլլէթլէր պուլունտուղը կիպի, պիղտէ տախի պաշլրճա իչ միւհիմ իլլէթ վար տբր, պունլարտան պիրի քէնտի իլլէթիմիզի կէօրմէք իսթէմէմէմիզ տիր, վէ իքինճիսի կէօրիւ քտէն ասնրա իւզէրինի գաբթամաեա չալըշմամըզ տբր, վէ իւչինճիսիսի տախի, ասլա նիզամ վէ գանունա բիայէթ վէ իթաաթ իթմէեէրէք, անճագ պախթ իչի պիր հալտէ վէ պաշլպօղուղլուգ հալինտէ եաշամագըզա չալըշմամըզ տբր քի, պու իւչ իլլէթինտէ պիր տէֆի չարէսինէ պագբլմատրգճա, միւմքին տէկիլ տիր, պիզ իսլահ օլմաեբզ, վէ թարիգի մէտէնիյէթտէ թարագգը իտէմէեիզ։

Տիգգա՛թ իտէլիմ, հէմիշէ բաթրէգխանէեէ վէ ղաղէթալարա կէլէն թէշէբքիւրերին քեաֆֆէսինտէ տախի, պիր թարաֆտան թէշէբքիւրէր օլունտուղու հալտէ, պարի հիչ պիրինտէ պիլէ, քէնտի թարաֆլարընտա տախի պիր գուսուր պուլունտուղու, վէ պիր սէպէպյէթի վիրիլտիկի իգբար օլունմագտա օլմաեբզ, անճագ սօնրատան թահդըգ վէ թէֆթիշ իտիլտիկինտէ ի-սէ, հէման եիւզտէ տօղսանընտա, քէնտիլէրտէ տախի ազ եա չօգ գուսուր պուլունտուղու անլաշըլմագտա տբր. տիմէք տիր քի, թագսիրաթը գապուլ վէ իգբար իթմէքլիք, պիզտէ ումումի պիր իլլէթ օլմուշ տուր։

Հէր կիւնքի հալիմիզ տախի պու սահիհլիկի թաստիգ իլլէմէքտէ տիր, ֆագաթ անլաշըլմասը իչին ճիւղիճէ տիզգաթ էյզէմ տիր։ Հէր գաչքիչի օլուր իսէ օլսուն, վէ միլլէթճէ հէր նէեէ տայիր օլուր իսէ օլսուն, պիր գուսուրումուզ մէյտանէ աթըլտըքնտա, տայիմա, էքսերիյէէթ թարաֆընտան սէպէպլէր կէօսթէրիլէրէք, քէնտիմիզին սահիհէ չրգարբմասընա չալըշմագտա տբր. մէսէլա, մէքթէպլէրիմիզ նիզամընը տբր տէնիլտի մի, անինտէ, էյ, նէ՝ եաբալըմ, բարամըզ եօգ տուր տէնիլմէքտէ տիր, վէ բարա պուլմագտա պիպմ պօրճումուզ տուր, վէ պուլմամագ տախի այնի մէրթէպէտէ գուսուր տուր տէնիլտի մի, իյի էմմա, զէնկինլիմիզ վիրմէեօր, վէ ֆուղարամըզդտա վիրէմէեօր տէնիլմէքտէ տիր. վէ բարասը օլուպ տա եինէ պագբլամաեան պիր մահէլլի իպրաղ իթտին մի, թագսիրաթ հոգաբարճուլարտա վէ եախօտ հօճալարտա տրր տէնիլմէքտէ տիր. բէք ալէա, էհալիլին օնլարա տիգգաթ իտիպտէ տէկիշթիրմէմէլէրի տէ իշթէ պիր գուսուր տուր տէնիլտի մի իտի, նէ եաբընլաը, պաշգա ատէմ վէ պաշգա հօճա եօգ տուր ճէվապը վիրիլմէքտէ տիր, վէլ հասբլ հէր նէ գուսուրտա կէօսթէրիլսէ, մութլագա, գարշըլըգ պիր էօղիւր կէօսթէրիլմէքտէ տիր. վէ ումումի սուրէթտէ չունա ազբլլաբը իրմէեօր, վէ եախօտ իգնա օլմագ իսթէմէեօրլար քի, սէպէպ պիր տէյի կէօսթէրտիքլերի հէր պիր էօղիւր տախի պիր թագսիրաթ տբր. չունքի, գաթէն սէպէպսիզ վէ էօղիւրսիւզ թագսիրաթ օլմագ, վէ էկէր սէպէպ իլէ վէ էօղիւր իլէ, գապահաթըն աֆվ իտիլմէսի ճայիզ օլսա, տիւնեատա հիչ պիր մահէլլտէ, վէ հիչ պիր վագբթտա հիչ պիր ճիւնհա վէ ճինայէթ սահիպլինին ճէգաեա չարբբլմասը լազըմ կէլմէզ, վէ մահքէմէեէ մուհաքէմէեէ լիւզում գալմագ. զիրա, հէր խային խըրսըզ պիլէ, էլէ կէչիպտէ իսթինթագ իտիլտիկինտէ, բէք չօգ սէպէպլէր կէօսթէրէպիլիր, աճ իտիմ, միւհթաճ իտիմ, սէֆիլ իտիմ, ճահիլ իտիմ, զաֆիլ պուլունտում, սերհօշ իտիմ, մէյեուս իտիմ, պիրինտէն թահրիք օլունմուշ իտիմ, ալտանմըշ իտիմ, եանըլմըշ իտիմ, վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ տիեսպիլտիկի կիպի, հէր գանղի գանը գաթիլ տախի մուհաքէմէեէ չէքիլէճէք օլսա, այնի էօղիւրլերի իպրաղ իտէպիլիր, հալպուքի, էօղիւր վէ սէպէպ գապահաթը աֆվ իթիրէմէյիպ, անճագ պաղը մէճպուրի սէպէպլէր վար տբր քի, սահիհ օլտուղլարը թագսիրտէ, ճէզանընն չիտտէթի տէրէճէսինի թախֆիֆ իթիրէպիլիրլեր։

Էհալիմիզին իչպու քէնտի գուսուրունու թանբմագ իսթէմէմէսի, վէ պիրէր էօղիւր եա սէպէպ պեեանէյլէ թէպրիյէէյի զիմմէթ չալըշմասը իլլէթի, զաեէթլէ չայեանը թայեիպ վէ թէէսսիֆ օլտուղու հալտէ, անտէն տէ գիւեատէ չայեանը թէաճճիպ վէ թէէսսիֆ պիր իլլէթիմիզ տահա վար տբր, չէօյլէ քի, պիզտէն պաշգա հէր միլլէթին հէր գուսուրունու, հէմ պիլմէք, հէմ կէօրմէք, վէ հէմ տէ ճէզալարընը չէքտիրմէք իսթէմէքտէյիզ. վէ հաթթա, զաղէթալարտա վէ թարիխլերտէ եազըլարգճա, «աֆէրին, նասրլ տա սերպէսթ վէ տօղրու կաղմագտա տրրլար» տիեէրէք, մէհնուն օլուպ թահսին տախի իյլէմէքտէյիզ. հալ պու քի քէնտի գուսուրլարբմզդա կէլինճէ, ատալէթ վէղնէմիզ տիրհէմիմիզ պիւթիւն պիւթիւն տէկիշիլմէքտէ տիր։

Կէլէլիմ իքինճի իլլէթիմիզէ, օ տախի այնի մէրթէպէտէ մուզիրը տիր. չէօյլէ քի, ադբպէթքեար պիր գուսուրումուզ մէյտանէ չէզտը, վէ էօղը ու պէհանէ վէ սէպէպ իլէ աֆվ օլունմամագըզդ հալինի քէսպ իթտի մի, օլ վագբթտա, «ա՛ճանըմ, միլլէթիմիզին նամուսունա թօգանը, ֆէնա պիր թէէսսիր իտէր, քէնտի քիրլիմիզի, քէնտի իչիմիզտէ եըյգամալըեըզ...» տիեէրէք, իւսթիւնիւ գարատրպ պասթըրմագըզդա չալըշըրզ, պուտա պիր գալտէ օլմուշ տուր. վէ պիրի չըզըպտա, «խա՛յր, էօյլէ օլմամալը տբր, զահիրէ չզգարբլմալը տբր, ալէմէ ֆաշ իտիլմէլի տիր, իլլէթին կիզլիսի, մէրիզին մէվթինի մուճիպ օլտուղու կիպի, պիր միլլէթին գուսուրունուն կիզլէնիլմէսի տախի, անըն խարաբընը մուճիպ օլուր» տէտի մի իտի. անինտէ ճէվապ օլարագ, հէր թարաֆտան արգասընտան էէթիչէն, Վասա՛կ, Ցուդա՛, Մանա՛չ, Մերուժան, Վէստ Պարգի՛ս սրֆաթլարը վէ հագարէթլերի տիր։ Հալ պու քի, տիկէր գուսուրումուզ հագգընտա սէօյլէտիկիմիզ կիպի, միլլի սայիրէնին գուսուր վէ գապահաթընա կէլինտիքտէ, ասլա վէ ասլա էօյլէ պէ՛ուշինմէյիզ, մութլագ սուրէթտէ եազըլմասընը, ֆաչ իտիլմէսինի, սահիպլէրինին ճէգաեա չարբբլմասընը արզու, վէ հէմտէ զիեատէսիյլէ արզու իտէրիզ։

Պունունտա իսպաթընը պէեան իտէլիմ մի, երկիրմի պէշ սէնէտէն պէրու պիր նիզամամէմիզ վար տբր, միլլէթճէ հէր ամէլ ու հարէքէթիմիզ չարխընընն, մէզբիւր միհվէր իւզերինտէ տէօնմէսի իգթիզա իթմէքտէ տիր, վէ հէր կիւնտէ հէզարան նէվմի գուսուրլար կէօրիւլմէքտէ տիր, հալպու քի, հիչ պիր գուսուր սահիպլինէ, հիչ տէկիլ իսէ պիր սուրէթի մանէվիյեէտէ օլսուն, կէօզէ վուրուր տերէճէտէ պիր ճէզա վիրիլտիկի, պու կիւնէ գատար կէօրիւլէմէմիշ տիր. վէ զարիպ եէրի շուրասը տբր քի, միլլի սայիրէտէն պիրինտէն պիր զուլում կէօրտիւկիմիզ կիպի, անինտէ ալթիսթ օլուպ վէ ատալէթ զայրէթինէ գալգըշարագ, բաթրիգխանէեէ միւրաճաաթ իթմէքտէ, վէ թագրիրլէր եազըրարագ ճէզայի սեզասընը իսթիտա իլլէմէքտէյիզ տիմէքտիր քի, պիզտէ, տայիմա իբի տիւրլիւ ատալէթ վէ հագգանկյեէթ թէրազիսի թանբմագըզդ, վէ պիրինի արթըզ. էքսիք զարարը եօգ, մահզա քէնտիմիզ իչին իսթիմալ իտիպ, վէ տիկէրինի տախի, դըլ գատար էքսիբլիկէ միւսամէհա իթմէքսիզին, պաշգալար իչին իսթիմալ իթմէքլիք պիր խուշ օլմուշ տուր։

(Տէվ-դ)

Ի ՍՊՈՒԹ

Գալաթա քիլիսէսի հագգընտա եազըրգլարըմզը, հէր քէսին օլմէր. թէպէ էսէֆ վէ թէաճճիպինի մուճիպ օլմագտա տրրլար քի, իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, պաղը զաթլար, պիր գաչ սէնէսէն պէրու տէվամ իտէկէմիշ պուլունան պու մէրթէպէ հագ գըբզըզդա, վէ թարաֆտարլըզդա վէ նիզամըզըզդա պիր տիւրլիւ իանանամասըզլարընտան, մութլագա պունտա պիր միւպալաղա էսէրի պուլունմասը շիւբհէսինէ զահիպ օլմազըզդա մէճպուր օլմագտա իմիշլէր, իտտի, սէօյլէտիքլերիմիզին լուզէթ պէ լուզէթ սահիհ օլմասընը թաստիգ իլլէմիշ օլմագտա տրրլար, չէնքի, տէօրթ սէնէ էվվէլ մէզքիւր իսթիտաեը վիրէն Թաղ. խորհուրդ իլէ, օլ վագբթքի բուլի մուվաֆագաթ իպրաղ իտէն էհալի, զօր իլէ տէկիլ տիր եա պու, պու կիւն իսթէմէեօրլար, մէկէրչի իրատէթ քէնտիլէրին տէկի՞լ մի տիր։ Էվվէթ, տէօրթ սէնէ էվվէլ պիր քահանաեա լիւզումլարը վագբ օլմուշ, չիւնքի քահանալարտան պիրի մէմլէքէթինէ կիթմէքլիք նիյէթինտէ պուլունտուղունտան, կէրչի էօյլէ պիր իսթիտա վիրմիչէր իսէ տէ, սօնրատան կէրի գալմըշ, վէ պինանէն ալէյհ տէ, լիւզում գալմամըշ տբր. վէ հաթթա, միւթէվէֆա Ներսէս սրբազան, եէնիտէն քահանայ թագտիս օլունուպտա գորիպ քահանալարա եօլ վիրիլէրէք սէֆիլ գըլբնմալարբ, վիճտանա գարշբ օլտուղունտան, էչէտտի լիւզում կէօրիւլմէմիքճէ, քահանայ թագտիսնէ չրգըշըլմամասընը, խասսէթէն թէնպիհ վէ նասիհաթ իյլէմիշ տիր։

Իյիեա, մատամ քի տէօրթ սէնէ էվվէլ իսթիտա օլունտուղունու պիղղաթ քէնտիլէր իգբար իթմէքտէ իմիշլէր, տէօրթ սէնէտէն պէրու, նիչի՞ն իճրա իթմէմիշլէր տիր, տիմէք տիր քի պիր սէպէպ վար իմիշ տիր։ Վէ մէկէրչի տէօրթ սէնէ էվվէլքի իսթիտանընն հիւքմիւ, վէ լիւզումու տէրքեա՞ր մը տբր, մէկէրչի պունուն թահգըզքնա էչէտտի լիւզում պուլունմագտա տէկի՞լ մի տիր։

—

Իչթէ Գալաթա Թաղ. խորհուրդունուն շայեանը տիգգաթ վէ միւթալաա թէշէբքինամէսինին այնէն սուրէթի.

Գ Ի Ր

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՀՐԱՃԱՐԵԱԼ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Վսեմաշուք Ատենապետ Պէյ,

Քաղաքական Պատկառելի Ժողովոյ

Դալաթիոյ Թաղ. խորհուրդն յորմէ հետէ, Ազգային Ժողովոյ որոշմամբ, Թաղեցւոց օրինաւոր քուէարկութեամբն սկսած է ընտրուիլ, միշտ ուշադիր եղած է ո՛չ միայն խղճի մտօք և ըստ օրինի մատակարարել իւր եկեղեցին և վարժարանը, այլ և ըստ ամենայնի յարգած է Պատկառելի Վարչութեան տնօրէնութիւններն առանց երբէք պաշտօնական մարմնոյ մը պատշաճ և զած ընթացքէն շեղելու։

Սակայն յանտի և այսր, եկեղեցւոյն Կալուածոյ Հոգաբարձութենէ ունեցած 100 ոսկւոյ մի պահանջն՝ որ նախորդ Տնտեսական Տեսչութեան 1882 օգոստոս 15ի նիստին մէջ ընդունուած և Տեսչութեան 1871 թիւ պաշտօնագրով վճարումն յանձնարարուած է առ Կալուածա-

կան Հոգաբարձութիւն (Նորատունկեան թաղքմը տբր), անվճար մնալուն, Թաղ. խորհուրդս քանի քանի անգամներ Պատկառելի Վարչութեանդ դիմած և խնդրած էր սոյն վաւերեալ պահանջն վճարելատալ, սակայն դժբաղդաբար ոչ է պատասխան չէր ստացած։

Թաղական խորհուրդն ըստ իւր նուիրական պարտականութեան Ս. Եկեղեցւոյն բարւոք տնտեսութեան հետ վաղեմի իրաւասութիւններն եւս պահպանած ատեն, տեսնելով որ Կալ. Հոգաբարձութիւնը կ'ուզէ անձնական վայրեր փոխադրել Եկեղեցւոյն վագրֆներու տումարներն և հակառակ օրինաց անդ ատ կատարել ֆէրաղ ու ինթիգալի գործողութիւնները՝ բողոքած և Տնտ. Խորհրդոյ համահաճ որոշմամբ, միմիայն եկեղեցւոյս շրջանին սոյն տումարաց գործածութիւնն սահմանուելէն յետոյ, Կալ. Հոգաբարձութիւնն դարձեալ սոյն թանկագին գրերն յայլուր փոխադրած լինելուն դէմ Թաղական խորհուրդս Պատկ. վարչութեանդ վերստին դիմած և սակայն այս մասին եւս ոչ է պատասխան կամ տնօրէնութիւն չէ ստացած։

Այսու հանդերձ շարունակելով հետեւիլ այն օրինաց որ իրեն առաջնորդ ունի՝ Թաղ. Խորհուրդն Պատկ. վարչութեանդ ուշադրութեան ներկայացած էր նաեւ մի ամենակարեւոր օրինաղանցութիւն եւս, այն է թէ, եկեղեցւոյն սեպհական դինեատան կէտիկի մը փոխարէն Նորատունկեան էֆէնտիի մի ապահովագիրն նոյն իսկ Կալ. Հոգաբարձութեան, կամ որ նոյն է, Նորատունկեան Յարութիւն էֆէնտիի քով կը գտնուի, բայց դժբաղդաբար այս պարագան եւս կարեւորութիւն չէր վայելած ի Պատկ. ժողովէդ։

Բաց աստի նկատելով որ Տնտ. Խորհուրդն ինքնին և դոհունակութեամբ վաւերած է Թաղիս կալուածոց հոգաբարձութեան համարատուութիւնն, մինչդեռ ըստ Ազգ. ժողովոյ որոշման, Թաղ. խորհուրդն իբր ՀԱՆՐՕՐԴ նոյն մարմնոյ վրայ հսկելու և հետեւապէս անոր համարատուութեան տեղեկանալու իրաւունք ունէր, խնդրած էր Պատ. ժողովէդ անոր համարատուութեան մի օրինակն խորհրդոյս հաղորդել։ Բայց այս եւս մնացած է անպատասխանի։

Այս կարեւոր խնդրոց՝ որք եկեղեցւոյն բարձրագոյն և կենսական շահերն կը կազմեն, Պատկառելի Վարչութեանդ ուշադրութենէն վրիպած լինելն և Թաղական խորհրդոյս և իւր նախորդին այդ նկատմամբ պաշտօնագրոց և բերնացի դիմումներու ապարդիւն մնալը տեսնելով, կարի յուսահատած էր եկեղեցւոյս և Թաղին օգտակար ըլլալէ, սակայն վերջին անգամ մ'եւս խրախուսեալ Պատկառելի Վարչութեանդ այն յուսադրութենէ թէ՝ ընդ փոյթ պիտի կարգադրէ գէթ սոյն 120 ոսկւոյ պահանջն, Թաղ. խորհուրդս յանձն առած էր վերստանձնել իւր պաշտօն եւ համակերպիլ Պատկառելի ժողովոյդ որոշման եւ կրկին յորդորանաց։ Սակայն ապա նկատելով որ Թաղական խորհրդոյս բոլոր յոյսերն ապարդիւն մնալէ զատ Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը վարժարանի համար ստհմանեալ 25 ոսկւոյ ամսավճարն ալ կը դադրեցնէ ինքնաբերաբար, առանց իսկ Պատկառելի ժողովոյդ անօրէնութեան, եւ մանաւանդ պահանջից անվճար մնալովն դրամական անձկութեան եւս կ'ենթարկի, նկատելով որ այսպիսի մտահոգութեամբ չկրնար լրջօրէն ինկատի առնուլ և հոգալ այն պէտքեր, որք առաւել կամ նուազ նիւթական ոյժի կը կարօտին, և նկատելով որ այս դիրամական և իրաւանց խնդրոց համար պատասխանատու կը մնայ առաջի Թաղեցւոց, Թաղական խորհուրդս իւր հրաժեշտն մատոյց առ Պատկառելի ժողովդ համառօտիւ յիշեցնելով այն կէտերն՝ զորս յառաջագոյն և շարունակաբար ներկայած էր Պատկառելի ժողովոյդ։

Արդ, լրաց այս վիճակին առջև ցաւօք տեղեկացաւ Թաղական խորհուրդս Պատկառելի Վարչութեանդ վերջին տնօրէնութեան, որով առանց ուշադրութեան առնլոյ սոյն կենսական խնդիրներ, լուծած է զխորհուրդս, ընտրութեամբ մի Յանձնաժողովոյ՝ որոյ Տնտեսական խորհրդական և Կալուածոց Հոգաբարձու անդամք ձեռն ի գործ արկած են առանց Թաղեցի անդամակցաց գործակցութեան և հետեւապէս Պատկառելի Վարչութեանդ ուշադրութենէն վրիպած նկատելով սոյն խնդիրներ, պարտ համարեցաք այսու վերստին իւր ուղղախոհութեան և արդարութեան ներկայել զայնս։

Մնամք

5 Հոկտ. 1885 խորին յարգանօք

Գալաթիա Անդամք

Հրաժարեալ Թաղ. խորհրդոյ

Գալաթիոյ

Իշխանիկիմիզէ կէօրէ, Գալաթա քարոզիչի Յովսէփ վարդապետ իլէ Բարաղամեան վէ Զօպանեան էֆէնտիլէր տիւն թէքրարէն քիւսթախլըգ խէրէք կիտիպ Կրօնական ժողովա թէէսսիր իլլէթմէքլիկէ չալըշըդտան պաշգա, պիրտէ եալան եուվարլաեարագ, Տէր Ոսկի քահանայ իչին աթուռակալ սէկիլ տիր տիեէրէք ալտանմագ զայրէթինտէ պուլունմուշլար իսէ տէ, տահա պունտան իւշ մահ մուգատտէմ, միմանիլէյհ տէր հայրըն, բաթրիգ ինթիխապը մատտէսինտէ, Համադումար ժողովտա, աւագ երեցլէր իլէ աթոռակալլար սբրասբնտա հաղբը պուլունարագ, իմզալանմասը լաղըմ կէլէն տէֆթէրտէ «Ռ-Ռ-Ռ-Ս տէյի իմզալանթարբրբմբշ օլմասը, չէօյլէքի, տէկիլ եալընըզ Կրօնական ժողով նէզտինտէ, իլլա պիղզաթ Համագումար Կրօնական ժողով նէզտինտէ աթոռակալ թանբմբշ պուլունմասը զահիրէ չբգտբղնտան, հիտտէթլէրինտէն եիւղէրի գբղարմբշ իսէ տէ, եէնէ խաղ իթմէեէրէք, պաշգա պիր ֆբբբլտագ տահա չէվիրմէքլիկէ գալբդբշմբշլար, վէ Վարչութիւն թարաֆընտան թաստիգ օլունմամբշ տբր կիպի գարա սաշմա լագբրտբլարտա պուլունմուշլարտբր, վէ պունուն իւզէրինէ, էկէրչի օրալարընը արամագլբդ լաղըմ կէլիր իսէ, սիղին հիչ հագդընըզ օլամաղ, չինքի տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղունուզ իշ զաթէն վէ քեամիլէն Սահմանադրութիւնա մուղայիր տիր, չինքի նիզամէն ինթիխապ օլունմուշ պիր Թաղական խորհուրդ տէկիլսինիզ տէմիշլէր, վէ պունլար թէքրարէն, հէրչիպատապատ ինատլարընը իճրա իթտիրմէքլիկէ չբգբշտբգլարընտա, արթբգ Կրօնական ժողովուն թէհամմիւլիւ քէսիլէրէք, նէզաքէթ իւզրէ, սէֆա կէլտինիզի անլաթարը տբգլարընտան, մահզուն ու միւքէտտէր տիշարը չբգմագլբղա մէճպուր օլմուշլար տբր . . .

—

Անլաշբլտբղընա կէօրէ, Քաղաքական ժողով թարաֆընտան, Գալաթա քիլիսէսի մուարազասընըն էհէմմիյէթի թահթընագարը տիգգաթա ալընարագ, օր խուսուսա տայիր պուլունան էվրագըն հաղբրլանմասը միւրատ վէ թէնպիհ պույրուլմուշ տուր։

Օր պապտէ թագտիմի թէշէքքիւր իտէրէք, պալէատէքի Թաղ. խորհուրդուն թէշէքքինամէսի իւզէրինէ, նազարը տիգգաթընը, խասսէթէն տավէթ իտէրիզ։

—

Բաղար կիւնիւ Պէշիքթաշտա վագը տէր Սահակեան վարժարանըն թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի բէք կիւզել սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ, վէ զուհուրա կէլէն էմէք, զահմէթ, վէ զայրէթէ մուգապիլ, էհալի թարաֆընտանտա թէշվիգաթը լաղբմէ կէօրիւլմէտիկի անլաշբլմբշ օլտուղունտան, Դեր. Խորէն սրբազան միւէսսիր պիր նութգ իրատիյլէ, արժ. տէր Սահակ հայրա զայրէթ վէ ճէսարէթ վիրէրէք թէշվիգ վէ թէսէլլիեէ հիմմէթ իյլէմիշ տիր։

—

Բաղար կիւնիւ Գատը-քէօյ մէքթէպլէրին թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի իճրա իտիլմիշ իսէտէ, ճէմիյէթ մէճլիսուն օրմամբշ տբր, չինքի, լաղբմ կէլէն ինթիզամ վէ բահաթլըգ կէօրիւլէմէտիկինտէն պաշգա, զիյնէթ ֆրանսըզճա պէսթէլէր իլէ քիչատ օլունուպ, վէ քէզայիք սայիր լիսանտա երգլերէ տէվամ իտիլտիկի հալտէ, անճագ սօնունտա եալընըզ պիր թանէտէ հայճա երգ օգուտմուշ տուր։

Պունուն իւզէրինէ, Ամեն. Խրիմեան հայրիկ հաղբէթլէրի բէք սիթէմամիզ պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ հէրքէսին մէճլիսունիյէթինի մուճիպ օլմուշ տուր,

Օր պապտէ չօգլար չօգ սիթէմլէր իթտիքլէրի կիպի, ալէլխուսուս Ց. Պ. Կ. էֆէնտի տախի էնվայի սիթէմլէր իտէրէք պբրագբպ կիթմիշ տիր . . .

ՏԱԽԻԼԻՅԵԷ

—o—

Պիթլիս վիլայէթի վալիլիկի, վալիի սապբգ Արիֆ բաշա հաղբէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Կիչէնլէրտէ Պիւյիւք տէրէտէ զայպ օլմուշ օլան Վասիլքի գալֆանքն, սուլթան Մահմուտ պէնտէնտէ եարը պէլինէ գաասար սուեա պաթմբշ օլտուղու հալտէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու, վէ օլունան մուաեէնէտտէ, իւզէրինտէ պիր էսէրի ճէպր կէօրիւլէմէտիկինտէն, ապլընա խիֆֆէթ կէլէրէք քէնտինէ սուլի գաատ իթմիշ զանն օլունտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Զաթբ հաղբէթի Սաարազամի համտ օլսուն քէսպի սբհհէթ ու աֆիեէթ իթմիշլէր իսէտէ, պէշ օն կիւն տէնիզ պանեօսունա իհթիեաճլարընըն աթբպպա թարաֆընտան թավսիեէ օլունմասը վասբլբ սէմմի հաղբէթի Բատիշահի օլտուգտա, խասսէթէն պիր տէնիզ համամբ ինչասընըն էմր ու իրատէ պույրուլմուշ օլուպ, մէղքիւր համամըն Գբզ գուլէսի իլէ Սալաճբգ պէյնինտէ պիր միւնասիպ մահալլէ վաղ օլունտուղունու Թէրճէմանը Հագիգաթ եաղբեօր։

—Միւզէխանէյի հիմաեունուն թամիրինէ պաշլանբլտբղբ իշիտիլմիշ տիր։

—Պիր վագբթտան պէրու այլբգլարընը վիրիլմէմէսի մէսմուլ հաղբէթի Բատիշահի օլտուգտա սէրիան պիր մաաշ իթասընըն իրատէ պույրուլտուղու բաղար կիւնքի Թարիգտէ մուհարբէր տիր։

—Ֆրանսբզլարընը Շիշլիտէ վագը խասթախանէսինտէ պու տէֆա կէօղ խասթալբղընա մախսուս պիր շիպէ թէրթիպ օլունմուշ տուր։

—Այսրն վիլայէթի տախիլինտէ Պէրղամա գաղասը պաղլարընտա տախի. ֆիլօքսէրաեա պէնզէր պիր խասթալբղ զուհուր իթմիշ օլտուղու խապէր ալընմբշ տբր։

—Մուդավէլէսի միւդթէզասընճա մէճիտիեէի 20 զուրուշա գապուլ իթմէսինին, չէհր էմանէթինտէն թրամվայ իտարէսինէ իիթար օլունտուղու մէսմու տուր։

—Պողազ իչի բրիթբմարընըն թամիրինէ պէտ օլունաճաղը մէրվի տիր։

—Տէրսաատէթէ վիրուտինէ ինթիզար օլունան Սիր Տրիմմոնտ Վոլֆ ճէնապլէրինին Լոնտրատան հարէքէթի պիր հաֆթա թէէխիր օլունտուղու հավատիսի թէլէկրաֆիեէտէն տիր։

—Բոսթալար միւֆէթթիշի Վիթալիս էֆէնտի հազրէթլէրինէ, Իթալիա տէվլէթի թարաֆընտան դուրսն տ'Իթալի նիշանընընն իւչիւնճիւ բիւթպէսինտէն պիր գբթասբ իհսան պույրուլտուղու մէրվի տիր։

—Սիվրի հիսարտա չէքիրկէ զուհուր իտիպ, գանատանմբշ օլտուղու ճիհէթլէ իթլաֆը միւմքին օլամատբղը վէ թարլալարընը քիամիլէն խարապ օլտուղու մահալլինտէն եաղբմբշ տբր։

—Այաֆրանկա յուլիս 29 ունճու կիւնիւ Լոնտրատա պիր շիտտէթլի հարիգ վուգու պուլուպ, 13 ֆապրիգա իլէ պիր չօգ մաղազա միւհթէրէք օլմուշ տուր։

—Եվվէլքի կիճէ Պէյօղլունտա իքի քիշինին իւզէրինէ խբրսբզլար հիւճիւմ իլէ, պիրիսինի եարալատբգտան սօնրա ստաթ գօրտօնունու ալբպ սավուշմուշլար տբր։

—Գատբ քէօեիւնտէ սաքին Տ. Վիթալիսին խանէսինէ կիչէն կիւն սարիգլէրին տուխուլ իտէրէք պիր մբգտար էշեա աշբրմբշ օլտուգլարը խապէր ալընմբշ տբր։

—Խարբութ բոսթախանէսինէ թէսլիմ օլունան էմանէթլէրտէն 40 պին զուրուշլուգ պիր սիրգաթ վուգու պուլտուղու, վէ հագգլարընտա շիւրհէ օլունան պիր գաշ քիշինին թահֆը իսթինթագա ֆալընտբղը մահալլինտէն եաղբմբշ տբր։

—Թահթը թէվզբֆա ալընմբշ օլուպ, էքիսի ալթբշար վէ իւչիւսէքիզէր այ պիղայրը հագգ մէվգուֆ պուլունան պէշ քիշինին պէրայիթի զիմմէթլէրինէ հիւքմ օլունարագ սալը վիրիլմիշ օլտուգլարընը տիւնքի Թարիգ իճմալը ահվալ պէնտինտէ պէեան իլէ, իեիճէ անլաշբլբգ տինլէմէքսիզին քիմսէնին նահագգ եէրէ թէվգբֆընա էմր վիրիլմէմէսինի թավսիեէ իտիիր։

—Կիչէնլէրտէ Եանեա իլէ ճիվարընա տախի շիտտէթլի եաղմուրլար եաղբպ, պիր չօգ խանէլէրի սու պատտբղը վէ մէղրուաթճա պիր խայլի խասարաթը միւճիպ օլտուղու խապէր ալընմբշ տբր։

—Էտիրնէտէ վագբ Ինկիլիզ գոնսօլօսխանէսինտէ կիչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ պիր հարիգ զուհուր իտիպ, գոնսօլօսխանէնին քեամիլէն միւհթէրէք օլտուղու, չէհրի մէղքիւրտէն պա՛թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Կիչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ Դալաթատա Քէմէր ալթընտա պիր իրանլը տիկէր պիր Իրանլրեր աղբրճա ճէրհ իտէրէք ֆիրար իթմէքտէ իքէն, բօլիս թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրատա գաչագ էլինտէն Թութուլուպ, պէր միթատ իհրագ օլունան եաբրագ սիկարալարընը պէտէլինին պիր սէնէ զարֆընտա 245 պին Ինկիլիզ լիրասընա պալիզ օլտուղունու Լոնտրա զաղէթալարը եաղբեօրլար։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

—o—

Փարիս, 1 օգոստոս

Մատրիտտէն ալընան մտիւմաթլարտան, գօլէրանըն կիթտիքճէ քէսպի շիտտէթ իյլէտիկի, վէ վէֆաթ իտէնլէրին սաբբսընըն կիւնիւ տէճիտիեէէի 20 զուրուշա գապուլ իթմէսինին, չէհր էմանէթինտէն թրամվայ իտարէսինէ իիթար օլունտուղու մէսմու տուր։

—Պողազ իչի բրիթբմարընըն թամիրինէ պէտ օլունաճաղը մէրվի տիր։

—Տէրսաատէթէ վիրուտինէ ինթիզար օլունան Սիր Տրիմմոնտ Վոլֆ ճէնապլէրինին Լոնտրատան հարէքէթի պիր հաֆթա թէէխիր օլունտուղու հավատիսի թէլէկրաֆիեէտէն տիր։

—Բոսթալար միւֆէթթիշի Վիթալիս էֆէնտի հազրէթլէրինէ, Իթալիա տէվլէթի թարաֆընտան դուրսն տ'Իթալի նիշանընընն իւչիւնճիւ բիւթպէսինտէն պիր գբթասբ իհսան պույրուլտուղու մէրվի տիր։

—Սիվրի հիսարտա չէքիրկէ զուհուր իտիպ, գանատանմբշ օլտուղու ճիհէթլէ իթլաֆը միւմքին օլամատբղը վէ թարլալարընը քիամիլէն խարապ օլտուղու մահալլինտէն եաղբմբշ տբր։

—Այաֆրանկա յուլիս 29 ունճու կիւնիւ Լոնտրատա պիր շիտտէթլի հարիգ վուգու պուլուպ, 13 ֆապրիգա իլէ պիր չօգ մաղազա միւհթէրէք օլմուշ տուր։

—Եվվէլքի կիճէ Պէյօղլունտա իքի քիշինին իւզէրինէ խբրսբզլար հիւճիւմ իլէ, պիրիսինի եարալատբգտան սօնրա ստաթ գօրտօնունու ալբպ սավուշմուշլար տբր։

—Գատբ քէօեիւնտէ սաքին Տ. Վիթալիսին խանէսինէ կիչէն կիւն սարիգլէրին տուխուլ իտէրէք պիր մբգտար էշեա աշբրմբշ օլտուգլարը խապէր ալընմբշ տբր։

—Խարբութ բոսթախանէսինէ թէսլիմ օլունան էմանէթլէրտէն 40 պին զուրուշլուգ պիր սիրգաթ վուգու պուլտուղու, վէ հագգլարընտա շիւրհէ օլունան պիր գաշ քիշինին թահֆը իսթինթագա ֆալընտբղը մահալլինտէն եաղբմբշ տբր։

—Թահթը թէվզբֆա ալընմբշ օլուպ, էքիսի ալթբշար վէ իւչիւսէքիզէր այ պիղայրը հագգ մէվգուֆ պուլունան պէշ քիշինին պէրայիթի զիմմէթլէրինէ հիւքմ օլունարագ սալը վիրիլմիշ օլտուգլարընը տիւնքի Թարիգ իճմալը ահվալ պէնտինտէ պէեան իլէ, իեիճէ անլաշբլբգ տինլէմէքսիզին քիմսէնին նահագգ եէրէ թէվգբֆընա էմր վիրիլմէմէսինի թավսիեէ իտիիր։

—Կիչէնլէրտէ Եանեա իլէ ճիվարընա տախի շիտտէթլի եաղմուրլար եաղբպ, պիր չօգ խանէլէրի սու պատտբղը վէ մէղրուաթճա պիր խայլի խասարաթը միւճիպ օլտուղու խապէր ալընմբշ տբր։

—Էտիրնէտէ վագբ Ինկիլիզ գոնսօլօսխանէսինտէ կիչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ պիր հարիգ զուհուր իտիպ, գոնսօլօսխանէնին քեամիլէն միւհթէրէք օլտուղու, չէհրի մէղքիւրտէն պա՛թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Կիչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ Դալաթատա Քէմէր ալթընտա պիր իրանլը տիկէր պիր Իրանլրեր աղբրճա ճէրհ իտէրէք ֆիրար իթմէքտէ իքէն, բօլիս թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրատա գաչագ էլինտէն Թութուլուպ, պէր միթատ իհրագ օլունան եաբրագ սիկարալարընը պէտէլինին պիր սէնէ զարֆընտա 245 պին Ինկիլիզ լիրասընա պալիզ օլտուղունու Լոնտրա զաղէթալարը եաղբեօրլար։

ԻՃՄԱԼԸ ԱՀՎԱԼ

—o—

Ինկիլթէրրա խարիճիեէ նազբրը սապբգ Լօրտ Կրանվիլ թարաֆընտան ալաֆրանկա յուլիս 24 ինտէ սէրպէսթի թարաֆտարանը գլխպինտէ պիր նութգ իրատ օլունմուշ տուր։

Միւշարիլէյհ, տիբլօմաթլարա լաեբգ իկթիեաթ իւզրէ իտարէյի լիսան իտիպ, հուտուտու Աֆղանիեէ վէ Մբսբրընը ահվալի մալիյէսի մէսէլէլէրինտէ շիմտիքի գապինէնին մէսլէքինին վիրքէլաեը սապբգանընն թագտիրինէ շաեան պուլունտուղունու տէրմիեան, վէ լօրտ Սալիզպուրինին, խարիճիեէ նէզարէթիյլէ պէրապէր պաշ վէքեաղէթին իհրազ իթմէսինին, խայլի զայրէթէ թէվագգուֆ իթտիկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Իշպու իքի մէսնէտին մէշղուլի պիրլէշտիկի հալտէ, ֆիլվագը չօգ աղբը տբր։ Լօրտ Կրանվիլ, լօրտ Բալմէրսթօնուն խարիճիեէ նազբրը պուլունտուղու էսնատէ, քէնտինինն տախի միւսթէշար օլտուղու-

նու. պէեան իլէ, Ինկիլթերրա խարիճիեէ նէզարէթինին մէշաղիլինէ տայիր պաղը մալիւմաթ վիրմիշ տիր։

Շէօյլէ քի, լօրտ Բալմէրսթօն եէվմիեէ սէքիզ սաաթ մէշղուլ օլուպ, Ինկիլթերրա խարիճիեէ նէզարէթինտէ սէնէվի 18 պին թահրիրաթ թաաթթի օլունտուղու հալտէ, 1852տէ թահրիրաթը մէղքիւրէ սէնէվի 30 պին ատէտէ պալիղ օլմուշ տուր։

1870տէ լօրտ Կրանվիլին խարիճիեէ նազրրը օլտուղու զէման սէնէվի 50 պին, վէ սէնէյի սապգատա տախի 80 պին թահրիրաթ թաաթթի օլունմուշ տուր։

Ինկիլթերրա խարիճիեէ նէզարէթինին քէսրէթի մէշաղիլի պու հիսապտան անլաշրլորղունտան, լօրտ Կրանվիլ, պիր զաթըն իգթիտարը-նէն իքի մէսնէտին լաեբզը վէճհ իլէ իյիճաբնա քիճաեէթ իտէմեէճէկինի իխթար էյլէմիշ տիր։

Լօրտ Սալիզպուրինին Աֆղանիսթան մէսէլէսինտէ սապգ գապինէնին բօլիթիգասընա պիր տէրէճէեէ գատար հասպէլ իճապ սալիք օլարագ Ռուսիա իլէ հուսուլի մուվաֆֆագաթա ղայրէթ իթտիկի, Լօնտրա պէլէտիեէ տայիրէսինտէ իրատ իթտիկի նութգունտան տախի անլաշրլմըշ տըր։

Պաղըլարը, նութգու մէղքիւրու, միշարիլէյհ թարաֆընտան գապինէ թէշքիլինտէն էվվէլ Ռուսիա աէյհինտէ վուգու պուլան թահգիրամիզ սէօղլէրտէն տօլաեը պիր թարղիեէ ատտ իմմիշլէր իսէ տէ, թայրը զաղէթասը պու խուսուստա պէր վէճհի աթի Ֆիթալաա էյլէմիշ տիր։

«Լօրտ Սալիզպուրի, սէլէֆի թարաֆընտան նաթէմամ պըրագըլան Ռուսիա իլէ միզաքէրաթա տէվամ իլէ, լօրտ Կրանվիլ թարաֆընտան տէրիւհտէ օլունան թաահիւտաթը գապուլ էյլէմիշ, վէ իթթիխազ օլունան բօլիթիգաեա սալիք օմուշ տուր։ Պու խուսուստա պիր շիւբհէ գալմըշ իսէ, օ տախի պու տէֆա սէրպէսթի թարաֆտարլարը դիւպիւնտէ լօրտ Կրանվիլին նութգույա իզալէ օլունմուշ տուր։ Լօրտ Կրանվիլ, հուտուտու Աֆղանիեէ վէ Մըսըր ահվալի մալիյեէսի մէսէլէլէրինտէ գապինէնին մէսլէքինին սապգդ գապինէ աղասընին մէսլէքինէ մուվաֆֆըգ օլտուղունու իթեան էյլէմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ գապինէ, Ռուսիա իլէ ճէրէեան իտէն մէսէլէտէ, բարլամէնթօնուն տախի պիլ իթթիհատ մուավէնէթինէ լաեբզ տըր, հաթթա բարլամէնթօ իչպու մուավէնէթի զաերքի կէօսթէրէճէք հարէքէթէն իճթինաղ իթմէլի տիր, Ռուսիա տէվլէթի լօրտ Սալիզպուրինին խիլաֆկիրան թագըմընտա պուլունտուղու զէման, իհթիեաթա բիաեէթ իթմէքսիզին իրատ իթտիկի սէօղլէրէ թէվֆիգ հարէքէթ իտէճէկինի, վէբարլամէնթօտա մէսուլ պիր վէքիլ սըֆաթըյլա իրատ իթտիկի բէսմի նութգլարտա պէեան էյլէտիկի բօլիթիգաեա մուվաֆֆըգ մուամէլէ իթմէեէճէկինի զանն իտէր իսէ, եանլըշ զիւիւմտէ պուլունաճաղ տըր։

Պիզ, լօրտ Սալիզպուրի իլէ բիւֆէգասընտան պաղըլարընը էվվէլճէ իրատ իթտիքլէրի նութգլարա թէէոսիֆ իտէր իսէքտէ, չիմտիքի խարիճի բօլիթիգալարընը սէլէֆլէրինին մէսլէքինէ միւթապըգ օլտուղունտան, մէղքիւր նութգլարը, գապինէնին բօլիթիգասընճա հիւքմ ու թէէսիրի օլամաեաճաղը տէրքեար տըր»։

Իչպու միւթալաաթտան անլաշըլմըշը իւզրէ, Ինկիլթերրա գապինէսի ադասընին մուգատտէմքի նութգլարը դայրը բէսմի օլտուղունտան, բօլիթիգաճա մէրի օլմաեըպ, մէվգըի իդիիտարը իհրազ իթտիքլէրի զէմանտէն պէրու իրատ իթտիքլէրի բէսմի սէօղլէր միւթէպէր օլաճաղ տըր։

Ֆագաթ Մ. Կլատսթօն, մուգատտէմա Աւսթրիա ալէյհինտէ իրատ իթտիկի զայրի բէսմի նութգլարընտան տօլաեը թարղիեէ վիրմիշ օլուպ, պու տէֆա տախի լօրտ Սալիզպուրի, էվվէլճէ Ռուսիա աէյհինտէ իրատ իթտիկի սէօղլէրի պիր տէրէճէեէ գատար թէէվիլ էրդէմիշ տիր։

ՍԱՐՍԱՓԻՑԵԼ

—o—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էահ. Ուսմ	(Տ Սէրի)	
» »	Ցուլիս 21 սապահ աչ.	17-37
» »	» » ագշամ գաբան.	17-30
» »	Ցուլիս 22 սապահ աչ.	17-26
» »	էն եիւքսէք	17-28
» »	էն աշաղը	17-25
» »	սաաթ 5 տէ	17-26
Ա. Սէրի	Ինկիլիզ լիրասը	32-20
Բ. »	» »	17-30
Գ. »	Օսմանլը լիրասը	17-25
Իւնիֆիէ		72-20
Ռումիլի չըմէնտըֆէր		41-25
Բաբար	ղուրուշ	--
Հավալէսիզ	»	7-
Ագճէ ֆայիզ	» %	6-

ԱԳՕԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6 %	6.50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	6 %	5.22
Իսթանպոլ պանգասը		4 50
Սօսիէթէ Օթօման		3.30
Թրանվայ	3%	295-
Լավրիում (մատէն)		60-

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշտան Դշ. փր.

Ինկիլիզ լիրասը	110-24
Ֆրանսզ ալթունու	88-
Բօլ	90.16
Գրիվից ալթունու	51 20
Պլեազ մէհիտիյէ	108-
Մէթալիզ	99
Պեշլիք	102 30
Ալթըըզ	105 33
Գարպոն դայիմէսի գաբիք	990-

Ռումէլի չըմէնտըֆէրլէրինին ալաֆրանկա օգոստոս 1 տէ միւսատրֆ օլան ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ Զարպխանէյի ամիրէտէ քէշիտէ օլունան 93 իւնճիւ գուրասընտա իքրամիեէ գազանան պիւյիւք նիւմէրօլարը ճէտվէլի տիր։

Նէ-մրդ	Ֆրանք	Նէ-մրդ	Ֆրանք	Նէ-մրդ	Ֆրանք	Նէ-մրդ	Ֆրանք
1527418	600000	403783	3000	672406	1000	1234069	1000
17456	60000	458129	»	827229	»	1243517	»
1369062	20000	599180	»	822261	»	1268524	»
1603354	»	622106	»	922263	»	1270213	»
369681	6000	1142098	»	972953	»	1356823	»
369684	»	1356825	»	973373	»	1366307	»
561433	»	1647223	»	1065351	»	1376374	»
781027	»	1801542	»	1083508	»	1527416	»
781030	»	1801543	»	1110181	»	1565507	»
1801545	»	17459	1000	1168730	»	1902659	»
15417	3000	323965	»	1177610	»	1972153	»
115497	»	405785	»	1210888	»		
323963	»	406186	»	1234059	»		

Ռումէլի չըմէնտըֆէրլէրինին ալաֆրանկա Օգոստոս 1 տէ միւսատրֆ օլան ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, Զարպխանէյի ամիրէտէ քէշիտէ օլունան 93 իւնճիւ գուրասընտա 400 ֆրանք իքրամիյէ գազանան նիւմէրօլարը ճէտվէլի տիր։

12,546	178,378	370,335	587,088	691,208	875,314	1,054,786	1,134,927	1,268,522	1,382,447	1,592,308	1,764,638
7	9	403,781	9	9	5	7	8	3	8	9	9
8	80	2	90	10	920,591	8	9	5	9	10	40
9	179,241	4	596,791	700,711	2	9	30	1,270,211	50	1,603,351	1,801,541
50	2	406,187	2	2	3	90	1,142,096	2	1,391,936	2	4
15,416	3	8	3	3	4	1,065,352	7	4	7	3	1,812,736
8	4	9	4	4	5	3	9	5	8	5	7
9	5	90	5	5	922,262	4	100	1,335,126	9	1,621,186	8
20	217,241	424,331	599,176	707,761	4	5	1,168,726	7	40	7	9
17,457	2	2	7	2	5	1,083,506	7	8	1,408,836	8	40
8	3	3	8	3	945,116	7	8	9	7	9	1,815,021
60	4	4	9	4	7	9	9	30	8	90	2
60,426	5	5	610,936	5	8	10	1,177,606	1,345,826	9	1,623,291	3
7	221,506	458,126	7	781,026	9	1,087,406	7	7	40	2	4
8	7	7	8	8	20	7	8	8	1,467,571	3	5
9	8	8	9	9	954,886	8	9	9	2	4	1,846,841
30	9	30	40	798,396	7	9	1,184,326	30	3	5	2
63,991	10	471,686	622,107	7	8	10	7	1,356,821	4	1,647,221	3
2	256,706	7	8	8	9	1,110,182	8	2	5	2	4
3	7	8	9	9	90	3	9	4	1,508,371	4	5
4	8	9	10	400	972,951	4	30	1,366,306	2	5	1,864,701
5	9	90	629,971	827,226	2	5	1,210,886	8	3	1,655,506	2
67,346	10	485,041	2	7	4	1,119,221	7	9	4	7	3
7	279,071	2	3	8	5	2	9	10	5	8	4
8	2	3	4	30	973,371	3	90	1,369,061	1,527,417	9	5
9	3	4	5	860,216	2	4	1,234,056	3	9	10	1,902,656
50	4	5	643,301	7	4	5	7	4	20	1,699,076	7
95,061	5	561,431	2	8	5	1,128,196	8	5	1,565,506	7	8
2	323,961	2	3	9	1,005,481	7	1,243,516	1,376,371	8	8	60
3	2	4	4	20	2	8	8	2	9	9	1,902,151
4	4	5	5	860,816	3	9	9	3	10	80	2
5	369,682	580,941	672,407	7	4	200	20	5	1,566,746	1,716,996	4
115,496	3	2	8	8	5	1,133,131	1,266,066	1,381,446	7	7	5
8	5	3	9	9	1,029,601	2	7	7	8	8	
9	370,331	4	10	20	2	3	8	8	9	9	
500	2	5	691,206	875,311	3	4	9	9	50	7000	
178,376	3	587,086	7	2	4	5	70	50	1,592,306	1,764,636	
7	4	7	8	3	5	1,134,926	1,268,521	1,382,446	7	7	

ՏՕՆ Ս.ԿԱՐԳ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

—

Հրատարակիչ

ՍԱՀԱԿ Ա. ԽԱՆՁԵԱՆ

Վաճառացմամբ Ազգ. Կրօն. Ժողովոյ.

Պուտկա Դավաֆեան Տպարանընտա կիւզէլճէ թաղ օլունարագ, բունիւմայի զուհուր օլմուշ տուր, վէ ճիլտէնմէյէ օլտուղու, վէ 560 սահիֆէսէն իպարէթ պուլունտուղու հալտէ, եալընըզ 10 ար ղուրուշա սաթըլմագտա տըր։

ԳԱԼԿԻԻԹԱՏԱՆ ՄԷԹՐՈՒՊ

(5564 Ն.-Ի-Ղ-Ի-Ն Գ-Ի-Ր-Ի)

Անցեալ օր ինձ վաղաժամօթ մի պարոնի հետ դժբաղդութիւն ունեցայ մի անգամ այցելելու այս տեղի Հայերի Մարդասիրական ճեմարանն։ Ձեմ կամենում ուսանողների անպարկեշտ ընթացքն ու վարք մի առ մի նկարագրել և Հայ ընթերցողի սրտին վիշտ պատճառել։ Ուսանողներն առանց բացառութեան բոլորն էլ Ջուղայից են եկել, որովհետեւ տեղացիք, կամիմ ասել Կալկաթացիք, չունին այն բարի սովորութիւնն, այսինքն իւրեանց երեխաներն իւրեանց մայրենի լեզուով դաստիարակելու և կրթելու աղնիւ զգացումն ու փափագ։ Եւ ուստի առանց բացառութեան բոլորն էլ իւրեանց որդիներն ուղարկում են Անգլիացիների ուսումնարաններն. ուրեմն նորանց էլ ինչ փոյթ, թէ այդ ճեմարան կոչածներն՝ որ կ. Պոլսոյ կամ գաւառների մի յետին գիւղի նախակրթարաններին անգամ չէ կարող հաւասարիլ, ինչ դրութեան կամ վիճակի մէջ է։ Պէտք է հբրապարակաւ խոստովանիլ, թէ արդարեւ ճեմարանն ունի լաւ և ազգասէր հոգաբարձուներ և պատուելի պարոններ, բայց դա բաւական չէ, նա ունի ամենամեծ պակասութիւններ որ այսպիսի մի սքբազան յարկի նիւթական թէ բարոյական ճիւղերի ամենաէական մասերն են կազմում։ Իսկ առանց դորան ուսումնարանն կամ իւրեանց ասութեան համեմատ ճեմարանն չունի ոչ մի նշանակութիւն և ոչ էլ օգուտ։ Թէ ինչ է այդ թերութիւններն կամ պակասութիւնները, ինքեանք շատ լաւ գիտեն, և ուստի չէ հարկաւոր երկարօրէն մեկնութիւններ և բացատրութիւններ տալ։ Կը դայ ժամանակ յորում գուցէ առիթ կունենամք աւելի երկարօրէն խօսելու և բոլոր թերութիւններն ցոյց տալու։ Առ հասարակ այս տեղի օդն անտանելի է իւր վատառողջութեան պատճառաւ. իսկ այս անուանական ճեմարանում ուսանողներն ինչպէս արդէն ասացի՝ բոլորն էլ Ջուղայեցիներ են։ Մի հարց. լաւագոյն չէ՞ լինիր որ դորա բոլոր եկամուտն ուղարկուի Ջուղայ, և փոխանակ 40ի՝ ուսանէին 500 մանուկներ, լաւ և ամենապատուական կլիմայում և օդում, հեռի ամենայն ցնասակար և վատ ազդեցութիւնից և կորըստաբեր ճանապարհից։ Բայց ո՞ւմ ես ասում, ո՞վ է լսողն։

Ազգային հաստատութիւնների համար իւրեանց բովանդակ կեանքում մի կոպէկ անգամ վճարելու բարի սովորութիւն չունեցողներն անգամ մեծ մեծ ջարդում ու բբրդում են։ Վեր առնենք նոյն իսկ յիմար Ջուղայեցիներն քա՛նի քանի անգամներ սոքա ամեն տեսակ փորձ փորձեցին, թէ՛ Պարսից կառավարութեան և թէ՛ Էջմիածնի Սինոդին սուտ ու չինծու բողոքներ բառնալով կոյր և անխղճօրէն կամեցան իւրեանց Առաջնորդ սրբազանին պաշտօնից հեռացնել, բայց այդ չյաջողեցաւ նորանց։ Թէ ինչ է պատճառն որ նոքա չեն համակրում իւրեանց Առաջնորդին, դորա պատճառն ես աշխատում եմ համառօտակի ցոյց տալու և մեր հետաքրքիր Հայ ընթերցող հասարակութեան բաւարարութիւն տալու։ Մեր շահախնդիր պատուելի Ջուղայեցիներից մի անձնան մասն՝ Առաջնորդ սրբազանն հաշիւ չտալու, վանքն կողոպտում է, այսպէս է անում, այնպէս է շարժում ասելով ու գրելով կամենումէին նորան մոռտել, պատկառելի Սինոդականներին և Պարսից կառավարութիւնը խաբել, բայց այդ օրինակ ամենայած և ամենակեղտոտ զբաղմունքներով և անպատիւ միջոցներ ու եղանակներ գործ դնելով, նոքա չկարողացան հասնել իւրեանց չար և ազգակործան նպատակին։ Նոքա լաւ են ճանաչում իւրեանց ընտրած և ուղարկած Առաջնորդի բոլոր ձիրքերն ու բնութիւն։ Նոքա յայտնի բան է ամենայն մի գրուածից շուտով չեն խաբուիր և այս իսկ պատճառաւ կարեւորութիւն չտրուեցաւ նոցա ասուլիսներին և անտեղի գրուածներին։ Ջուղայեցիներն կամենում են մի որպիսի և իցէ եղանակաւ Առաջնորդին հեռացնել, որպէս զի կարող լինին ազատ կերպով խաղալ իւրեանց սիրած խաղն։ Ազատ կերպով ընտրել՝ ում և կամին, վանքի և կալուածոց վերայ Հոգաբարձու կամ աւելի լաւ է ասել Հոգեբարձու կարգել կամ նշանակել իւրեանց սիրելի բարեկամներին և ազգականներին, և այսպիսի հնարագիտութեամբ նոցա համար ապրուստի և եկամտի մի գեղեցիկ և նոր ճանապարհ բաց արել։ Ինչպէս լսում եմ, Առաջնորդ սրբազանն իւր վանքի բոլոր հաշիւներն արդէն լրագրութեամբ հրատարակած է։ Վանքի նախորդ Հոգաբարձուներն իւրեանց հաստատոր վարդապետի հետ ամենայն տարի 3000 ղուռանի բաց են ցոյց տուած։ Բայց անցեալ տարի, Առաջնորդ սրբազանն վանքի ծախսն ինքն է անում իւր սարկաւագի ձեռամբ և զարմանում է ոչ միայն ինքն Գրիգորիս սրբազան, այլ և անշուշտ ամենայն մի ընթերցող, երբ տեսնում է որ միայն վանքի սեպհական եկամտով ամենայն ճոխութեամբ և փառաւորութեամբ վանքն կառավարելուց յետոյ 1500 ղուռան էլ բացի է բաց աւելանում է։ Ընթերցողին եմ թողնում դատել, թէ այսպիսի մի Առաջնորդին կարո՞ղ էին սիրել Ջուղայեցիք։ Առաջնորդին՝ որը իւրեանց շահու և դլխաւոր եկամտի դռներն փակեց և փակում է յոգուտ վանքին և ի՞նչաս մի քանի շահամոլների. . . .

Մի քանի խօսք էլ մեր Թուրքաստանցի և Պարսկաստանցի դատարկաշրջիկ պարոններին, որք դիմում են շարունակ Հնդկաստան առանց մի նպատակի և առանց մի փոքր դրամագլխի. թողնում եմ այդ կարգի պարոններին որ ինքեանք պատմեն Հնդկաստանում տեսած ու կրած տառապանքն ու նեղութիւններն, փողոցներում վեր ընկած շատ անգամ առանց հացի ու ջրի։ Զարմանում և շատ ցաւում եմ այդ ասիճանի յիմար և խեղճ Հայերի վերայ։ Ինչպէս ուրիշ անգամ ասած եմ, նորից կրկնում եմ Հնդկաստանի երեւակայական կամ կարծուած ոսկի ծառերն խապառ արմատախիլ եղած և տեղն փուշ ու տատասկ են բուսած։ Ցաւօք սրտի և ամենայն կարեկցութեամբ խորհուրդ եմ տալիս իմ սիրելի Հայերին չդիմել աննպատակ այս կողմերն առանց ուսանելու գոնէ Անդղիական հաշակաւոր և պետական լեզուն։ Երբորդում և չորրորդում եմ չդիմել այս երկիրներն հեռաւոր. լեզուն ես բաւական չէ, եթէ չունին որ և իցէ մի որոշեալ գումար մի փոքր գործ կատարելու։

(Տէլ-Գ)

90· ԱՀՎԱԼԸ ՍԻՊԷՐԻԱ

—o—

ԻՆՉ ՖԻՐԱՐԻԼԷՐ ՎԱԴԸԱՕԸ

—Իյի Էմմա, էկեր էօյլէ պիր չէյ օլսա իտի, հիչ սեբլար պըրաղըրլար մը իտի, հալիյլէ եէյիպ պիթիրմիչ օլաճադլար տըր, տէտի եէկօր։

Մ. Լաֆլէօր պու ճէվապ իւզէրինէ մահզուն օլարադ եիւզինիւ էքչիթմէկէ պաշլատը, վէ,

—Պու ճիւմլէ իլէ տախի պիր քէրէ պագմալըեըզ, տէտի։

Պատէհու անպարա ինտիլէր, վէ էվվէլքինտէն դիւատէ տէհշէթլու պիր մէնզարէեէ տահա բասթ կէլտիլէր։ Չէօյլէ քի, պիր տուղնա գատար ինսան քէմիքլէրի իլէ գաֆալարը պուլունտուղունու կէօրտիլէր։

—Իյի էա, ճաճապա նասըլ օլմուշտա պունլար, էվվէլքի էօլէնլէրի տէֆն իթմէմիշլէր տիր, մէկէրչի պունլարըն հէփսի պիրտէն մի էօլմիւշլէր տիր, տէյի Եէկօր Մ. Լաֆլէօրէ սիւալ իյլէտի։

—Տօսթում, օլ պապատ թէաճիւպ լաղըմ տէկիլ տիր, պէսպէչլի պունլար պիրտէն պիրէ քսդ օրպիւթ իլլէթինէ միւպթէլա օլմուշ օլմալը տըրլար։ Մէգքիւր իլլէթ էօյլէ տիր, բէք տէհշէթամիզ վէ բէք միւհիք տիր, պիրտէն պիրէ ատամէն տիզլէրի թուրթուլուր, թօրալամաէա պաշլար, նէ ուեուեա պիլիր վէ նէ տէ բահաթ իտիպ օթուրապիլիր։ ապա իշթահը գալմազ, տիշլէրի էթլէրի եանըպ թուրթուշմաեա վէ հատատէն գիւատէ տաղրմաեա պաշլար։ Վէ պատէհու էճէլին եագլաշմադտա օլմասընա պիր տէլիլ սաեըլան պիր զայիֆլիք վէ տէրման. սըղըզ թէքմիլ վիճուտինի իսթիյա իտէր, պունլար տախի էօյլէ օլմուշլար տըր։ պու գըշին հէփսի պիրտէն բէնչէյի էճէլէ տիւշմիւշլէր տիր։ Լաքին, օ տէկիլ էմմա, պիշ պու բաատա չօգ տուրմամալըեըզ։ գիրա հէր թարաֆի սըղը սըղըեա գաբալը օլուպ, վէ թաղէ հավա իշլէմէքտէ օրմատըզընտան, պիշիմ տախի մէգքիւր իլլէթտէն թուրթուլաճաղըմըզ իհթիմալի դալիտէն տիր։

—Անճալիպ, օլ գաատար չաբուգ սուրէթտէ սիրայէթ իտէր պուլաչը մը։

—Շիւբհէսիզ, գիրա պիշ տախի այնի հալտէ վէ այնի մէվսիմտէ պուլունմադտաեըզ։ . . .

—Հէյլէ համա օլսուն քի, հիչ էօյլէ պիր ֆէնալըզ էսէրի հիսս իթմէքտէ տէկիլիզ։ Ֆագաթ, մաատամ քի էօյլէ տիր, գաբուեու վէ բէնճիրէլէրի աչարադ հավաեը թէպտիլ իտէլիմ, վէ իւմիա իթտիկիմիզ շէյլէրի արամաեա պաշլաեալմ։

Պունուն իւզէրինէ եէկօր պալթաեը վուրարադ աչըլապիլէն մահէլլէրի աչը, վէ իշէրինէ հավա վէ ըշըզ իշլէմէկէ պաշլատը։

— Շիմտի հէր պիր շէյ պիզիմ հիւքմիւմիզ թահթընտա տըր, տէտի Մ. Լաֆլէօր։

—Ֆագաթ, պիր շարթ էլէ,

—Նէ՞ իմիշ օլ շարթ։

—Եանի, էվվէլ էմիրտէ շու զէվալլըլարը քէմիքլէրինի տէֆն իթմէքլիք վազիֆէմիզի էքա իյլէմէլիյիզ։

—Բէք ալէա, անը տախի եարբըզ, լաքին, պագսանաեընըզ, պիշարէլէրին օրկանօսու պիլէ վար իմիշ։

—Պէսպէչլի ուզուն պիր դըշ մէվսիմնտէ օսանճ կէլիպ ճանլարը սըդըլարգճա, տէֆի մէլալ իյլէմէք նէյեէթիյլէ միւզիդա չալմադտա իմիշլէր։

Ֆիրվադը սօպանըն քէսմիւբ սանտրզը եանընտա, պիրտէ օրկանօ պուլունմադտա իտի, վէ Մ. Լաֆլէօր անըն գօլունու չէվիրմէկէ պաշլաեըզընտա, զայէթլէ սէֆապախշ պիր աեագ օեունը մագամը չալընմաեա պաշլատը, պունլար մէգքիւր մագամը տինլէեիպ, վէ էօլիւ քէմիքլէրինիտէ կէօզլէրի էօնիւնէ կէթիրէրէք, պիր պիրինէ տապան տապանա ղըտա պուլունան մէգքիւր իքի հալտէն աչուրի մէրթէպէ միւթէէսիր օլտուլար, վէ կէօզլէրի տօրմաեա պաշլատը։

Մէգքիւր միւզիդա սանտըզը իւզէրինտէ պիրտէ դօճա քիթապ պուլունմադտա իտի, մէգքիւր քիթապ ֆիլէմէնկճէ պիր թէվրաթը Շէրիֆ իտի, վէ պիր քէնարընտա, կէմինին դարտանընըն էլ եաղըսըյլա օլտուղու հալտէ, քէնտիտէն էվվէլ էօլէն թայիֆէլէրին իսիմլէրի եաղըմըզ օլտուգտան պաշդա, էլէմպախշ պիրտէ միւթալաա եաղըմըզ իտի։ Եէկօր Ինկիլիզճէ իլէ Ալմանճա պիրմէքտէ օլուպ, վէ Ֆիլիմէնքճէ տախի մէգքիւր լիսանլարա եաղընճա օլտուղունտան, օգուեա պիլտի, վէ պալէնա ավընա կէլմիշ օլտուգլարը հալտէ, սօուղուն ֆէվգէլատէ շիտտէթինէ տաեանամաեարադ, ֆիլվագը ըսդ օրպիւթ իլլէթինէ ուղրատըգլարընը, վէ հէլաք օլմուշպուլունտուգլարընը անլատը։

Մէգքիւր քիթապտա գաբտան իլէ պաշդա պիրինին տախի իմղասը պուլունմադտա իտի, վէ էն սօնրա շու ամիտէքի սուրէթտէ եաղըլմըշ իտի։

«Սաղ օլարադ եալընըզ պիղ 4 քիչի գալմըշ օլուպ, կէրչի էճէլէ պէքլէմէքտէ իսէքտէ, էօլէճէկիմիղտէն զիեատէ չունա էսէֆ իտէ. ըիզ քի, կէմիմիզին էթրաֆընը գուշատարադ տօլաշմադտա պուլունտն պէեադ աեըլար, պիղի տիրի տիրի եէկեճէքլէր տիր։»

(Տէվամ)

ՄԱԼԻՑԵԼ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Թաղինէեի ճէլիլէեի մալիեէ տաբիրէսինին 1301 սէնէսի իտարէսի իչին թօղսուղ վէ թաշըզ օլարադ, պէյլիք գալպուրու իլէ գալպուրլանմըշ օլմադ վէ տաբիրէեի մէգքիւրէտէ վէզն իտիլմէք իւզրէ միւպայեասընա լուղում կէօրիւնէն 17 պին գըեէյի աթիդ Սիլիվրի քէսմիւրիւլէ, նըսֆը գուրու մէշէ վէ նըսֆը տիկէրի կիւրկէն 700 ճէտիտ չէքի խաթապէն մահը հալին 15ինճի կիւնինտէն իթիպարէն, բաղար իրթէսի վէ բէնչէնպիհ կիւնէրի միւնադասասը իճրա օլունմադտա օլուպ, մահը հալին 25ինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօղուղտա դարարը դաթիսի վիրիյէճէկկինտէն, գիրը օլունան խաթապ վէ քէսմիւրիւն իթասընա թալիպ օլանլարըն միւթէահիւալէրի իլէ պէրապէր եէվմի մէգքիւրտէ մէսարիֆաթ իտարէյի ումումիյեէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Սէնէ 301 յուլիս 11։

Թաղինէյի ճէլիլէյի մալիյեէ տաբիրէսինին 1301 սէնէսի իտարէսի իչին, թօղսուղ վէ թաշըզ օլարադ, պէյլիք գալպուրու իլէ գալպուրլանմըշ օլմադ, վէ թաշ վէ գապա օլմամագ վէ տայիրէյի մէգքիւրէտէ վէզն իտիլմէք իւզրէ միւպայեասընա լուղում կէօրիւնէն 17 պին գըեէյի աթիդ Սիլիվրի քէսմիւրիւլէ, նըսֆը գուրու մէշէ վէ նըսֆը տիկէրի կիւրկէն 700 ճէտիտ չէքի խաթապէն միւնադասասը իճրա օլունմադտա օլուպ, մահը հալին 25ինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօղուղտա դարարը դաթիսի վիրիյէճէկկինտէն, գիրը օլունան խաթապ վէ քէսմիւրիւն իթասընա թալիպ օլանլարըն միւթէահիւալէրի իլէ պէրապէր եէվմի մէգքիւրտէ մէսարիֆաթ իտարէյի ումումիյեէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Սէնէ 301, թէմմուզ 20։

ԿՐՕՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ

ՈՒՍՈՒՄՆ ԲՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ ԻՊԷՏՍ

Զափահաս աշակերտաց, ընծայարուաց եւ եկեղեցասիրաց։

—

ԵՐԿԱՍԻԷՆԱՑ

Տ. ԽՈՐԷՆ ԲԱՀԱՆԱՑ ԲԻԶԻԲԵԱՆ ԿԻՒՐԻՆՑԻ

Կրօնական ժողովուն բուխաթը իլէ թապ իտիլիպ, վէ քէզալիք Կրօն. ժողովուն թասդիգնամէսիյլէ մէյտանը ինթիչարէ չըդարըլմըշ օլան պու քիթապ 373 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու, վէ կիւզէլճէ տէ ճիլտլէթ տիրիլմիշ պուլունտըզը հալտէ, եալընըզ օնար զուրուշա սաթըլմադտա տըր։

—o—

ԿԻՒԼՏԷՊԷԻ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԱԹ.

ՐԷՍՄԻՑԵԷ ՎԷ ՂԱՅՐԻ ՐԷՍՄԻՑԵԷ

—

ՊԱՂԸ ՍԱԼԻՍ

ԷՍԷՐԻ ՄԻՀՐԻ

Էսէրի մէգքիւր, քիթապէթի Օսմանիյեէնին շիմտիքի շէյէսի, վէ Տէվլէթի Ալիյեէնին ուսուլ ու նիզամաթը ախիրսի իւզրէ Թանզիմ իտիլմիշ, վէ ըիւգա, վէ տիմանի, վէ Թալեգ խաթիրըյլա եաղըմըզ պիր Թագըմ տէյն, վէ իպրա, վէ վիքեաեթ, վէ քէֆալէթ սէնէտլէրի, վէ իլմու խապէրլէր, վէ էնվայի արզուհալէր իլէ բրօթէսթօ, վէ սէքվէսթրօ իսթիտալէրի, վէ կէօնակէօն թէզքէրէ վէ թահրիրաթլարը հավի օլմաղլա, էրմէնի քիթապճըլարըն քեաֆֆէսինտէ վէ սուճու Պողոս վէ Յակոբ աղալար նէզտինտէ 6 պուչուգ զուրուշ ֆիյ իլէ սաթըլմադտա տըր։

—o—

ՄԱՆՈՒԷԼ Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

—

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՅՑԱԲՆԱԿ ԳԱԻԱՌՍ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ

—

ՏԵՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆԲ

ՍԱՐԷՆ ԵՒ ԶՈՐԷՆ, ՀՆԷՆ ԵՒ ՆՈՐԷՆ

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏՆՈՑ

—

ՄԱՍՆ Բ·

Հայաբնակ գաւառաց ընդհանուր նկարագրութիւն, տեղեկագրութիւն, աշխարհագրութիւն, վիճակագրութիւն, հնագրութիւն, նորագրութիւն, պատմագրութիւն, նաւանդագրութիւն, հասատութիւն, կենդանագրութիւն, կենսագրութիւն, սրբագրութիւն, եւ այլ նիւթեր պարունակող Աղգ. գործ մի է, խիստ կարեւոր եւ հետաքրքրական, գրուած չրջահայեաց տեսութեամբ, նոր ոճով եւ նոր ուղղութեամբ, արժանի ամեն հայու վերծանութեան։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, նոյնպէս Պահէշ-գափու Ջրավաճառ Պողոս եւ Յակոբ աղաներուն խանութը։ Գին 10 դահեկանի։

Դպրոցաց համար զեղչ կը լինի։

—o—

ԻՐԻ ԳՍԲՈՒ ԵՕԼՏՍՇԼՍՐ

Պու նամ իլէ վէ Գուրպան Յովսէփ էֆէնտի Թէէլիֆի օլարադ, պու կիւնլէրտէ մէյտանա չէգան զաեէթ լաթիֆ վէ էյլէնճէլի հիքայէնին շիմտիկի հալ հաֆթատա պիր ճուղի թապ ու նէշր օլունուպ քիթապճըլարտա վէ սաթըճըլար եէտիյլէ ֆիւրուխթ օլունմադտա տըր։

Կ իւնճիւ վէ 5 ինճի ճիւղիւ չէգմըշ տըր։

—o—

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Կամ

ՍԻՐՈՒՆ ԶԲՕՍԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱՆՑ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ

56 գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած

Սոյն դասագիրքը ասկից առաջ հրատարակեալ Քերական կամ Մանկանց գրքին Բ. մասն է, և կը պարունակէ մանկական երգեր, կարճ հատուածներ, առածներ, առակներ և փոքր պատմութիւններ։

Գինն 2 դահեկան

Կը վաճառի Մարգարեան դրատունը, Մնրճան փողոց։ Դպրոցաց համար 0/0 էլ զեղչ կը լինի։

—o—

ՏՕՔԹՕՐ Բ. ԱԼԷՔԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Միւսմիւլէյն չէնտ սէնէտէն պէրու թաշրալարաա մէմլէքէթի թէպապէթինտէ պուլունուպ, պու տէֆա Տէրսաատէթէ ավտէթլէ, Լանկայի-քէպիրտէ Թուլումպա մէյտանը ճիվարընտա 141 նիւմէրօլու խանէսինտէ, ճիւմաատան մաատա, հէր կիւն, սաաթ 6 տէն 10 ա գատար, միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը, վէ ալէյ խուսուսա սըրատա, ֆրէնկի, էնմէ, վէ եէլ կիպի խասթալըգլարը մուայէնէ իտէճէկի, վէ սայիր վազըթլար տախի, իսթէնիլէն մահէլլէ կիտիլէճէկի իլան օլունուր։

ԽՄԼԻՍ ԻԻԶԻՄ ԲԱԴԸԱԸ

Զէնտ սէնէ մուդատտէմ, Դալաթատա խալիս իւզիւմ բաղըսը թէրթիպի օրան Մուրատեան Մկրտիչ նամ շախս պուքէրէկ, քէզալիք Դալաթատա Վէյվոտա ճատտէսինտէ վագը Ալմանեա բօսթախանէսի գարշըսընտա 20 նիւմէրօրու մաղազատա, խասսէթէն գազան գուրբարագ էնվայի նէֆիս բաղըլար թէրթիպինտէ պաշլամըշ տըր։

Մէգքիւր բաղըլար գարալը չիչէկեր տէրունինտէ պուլունտուղու հալտէ, մէգքիւր մաղազատա ֆիրուխթ խիլմէքտէ օլտուգտան պաշդա, իսթանպօլտա Ուզուն-չարշըտա Ֆիլիտ խանը սըրասընտա 362 Ն. Ֆրէնքեան մաղազասընտա, վէ Դատը-քէօյիւնտէ Մօտա ճատտէսինտէ վագը բէրուբէր Սիմոն աղա տիւքքեանընտա տախի սաթըլմադտա տըր։

Մէգքիւր իւչ մահէլլէտէն պաշդա օլ խիմ իլէ սաթըլանլարը, սախթէ վէ թագլիտ օլաճաղը աշիքեար տըր։

Իսթար խէրիպ քի, պու Ֆապրիգանընն սահիպի օլան զաթ, Դալաթատա վէ Իսթանպօլտա Էվրօբա մալլէրի մաղազարը պուլունան Թիւճճարը միւթէպէրէտէն օլան Մըկրտիչ էֆէնտի Մուրատեան օրմայրպ սայիր պիր զաթ տըր։

SANTAL
de GRIMAULT
Pharmacien à Paris

Ինչպէս զաբսիւլէրտէ լիմոն բէնկինտէ Պոմպայլն Սանթալ (պիր նէվի նէսպաթ) խիւլասասը վար տըր։ Բարիսին պիր չօգ խասթախանէլէրինտէ իհրա իտիլէն Թէճրիւպէլէրտէն, մէգքիւր Սանթալ խիւլասասընն, պալասան, քէսպսլիեէ վէ Թիրէմէնթիտէն տահա զիեատէ Թէէսիրլի օլտուեու անլայրմըշ տըր։ Մէգքիւր գաբսիւլէր, սիտիեէ զօրու միրմէքսիզին, էսքիմիշ վէ աղրը վիրէն ազընթըլարը էքի իւչ կիւնիւն իչինտէ տէֆ իտիպ, նէ զուատուրուր, նէ սանճը վիրիր, վէ նէ տախի խաղ կէթիրիր։

Սաթըլըը պէյիւք էճզախանէլէրտէ։

Բարիստէ վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօրու մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզահանէլէրտէ պուլունուր։

A

CIGARETTES INDIENNES
DE GRIMAULT ET Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիստէ մուզիմ Կրիմօլ վէ Գուամբանեասընն Թէրթիպ իյլէմիշ օլտուղու, վէ Սիկարէթ էնտիէն Թապիր օլունան իշ պու սիկարալար, Թրքէնէքս, վէ սինիրտէն հասըլ օլան էօքսիրիւք, պողազ վէ սէս զըսըլմասը, վէ եիւզտէքի սինիր սըզրսընա վէ ույգուսուզլուղա բէքթայիտէլի օլուպ, մէգքիւր իլլէթլէրէ տիչար օլանլար, իշ պու սիկարանըն Թիթիւնիւնիւ, իչերի չէքսէլէր, էլվիրիր, խասթալըդանինտէ տէֆ օլուր։ Խըրթլադ վերէմի իլէ ինսանըն նէֆէս ալըպ վիրտիկի ալէաթլարընա մախսուս քեաֆֆէյի էմրազը էյիլէնթիրիր։

Հէր պիր սիկարըն իւզերինտէ, Կրիմօլ վէ Գուամբանեասընն իմզասը վար տըր։

Սաթըլըը պէյիւք էճզախանէլէրտէ։

Բարիստէ վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօրու մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզահանէլէրտէ պուլունուր։

B

PHOSPHATE DE FER
DE LERAS
Docteur ès-Sciences, Pharmacien
à PARIS

Այս դեղը, որ Թանձրացած երկաթեայ հանքային ջուրի մը կը նմանի և որ երկաթեայ դեղերուն մէջ միակն է արեան կորպուսկներուն գրեթէ բաղադրութիւնը ունեցող, արեան և ոսկրներու նորոգիչ և այժ տուող է. Երբէք պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի յոգնեցներ և ակռաները չի սեւցներ. միւս յայտնութեամբ կը գործածուի ստամոքսի ցաւերու, զանազան տութեան, արեան նուազման և ամէն և ամէն տկարութեանց համար որոնց ենթակայ են կանայք, դեռահաս օրիորդներ և տղայք, երբ գունատ, անարիւն և ախորժակէ զուրկ են.

Կը գտնուի Ի Փարիզ, վիվիէն Փողոց 8, Կրիմօլ և ընկ. և կամ ամէն զլխաւոր դեղարաններու մէջ. C

INJECTION AU MATICO
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à PARIS

Բարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նիւմէրօ իլէ մուրաջաաթամ մաղազատա մուպիմ Կրիմէլ վէ Գուամբանեասընն, Բէրու մէմալէքինտէ հասրլ օլան Մաթիքօ աղաչը եաբրաջալարընտան Թէրթիպ իթմիշ օլտուղու իչուն շիրինկա սուեու, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա տիւեանընն հէր Թարաֆընտա քէսպսի չէօհրէթ իյլէմիշ տիր։ Պու իլաճ էն չէտիտ ազընթլարը (էքզիմա) աղ վազրթ զարֆընտա էյի իտէր։

Բարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօ իլէ մուրաջաաթամ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզահանէլէրտէ պուլունուր.

D

VIN DE PEPTONE
CHAPOTEAUT
ԳԻՆԻ ՇԱԳՕԹՕՅԻ

Կերակուրները ստամոքսային հիւթի զօրութեամբ մի մասնաւոր նիւթի կը վերածուին որ բէրթօն կը կոչուի և որ արեան մէջ անցնելով մարմնոյ այլ և այլ մասունքը անընդհատ վերակազմելու կը ծառայէ. ուստի եթէ ստամոքսը հիւանդ լինի, սա ամենակարեւոր գործողութիւնը 'ի կատար հանելու այժն ու զօրութիւնը չը պիտի ունենայ բնականաբար. տոմր համար Մ. Շապօթօ բէբսինի մղոցաւ բէբթօնի վերահալ եղի մասվ նոյն իսկ ստամոքսի ուղղակի գործողութենէն արտադրեալին նման մի բեթթոն ձեռք բերած է որով կրնան անուշադ առնուլ շատ ծանր և բոլորովին մարսողութենէ զուրկ ստամոքս ունեցող հիւանդներ, ինչպէս են անարիւնք, հիւծեալք, ապաքինեալք, և զանազան պատճառներով տկարացած անձինք. ասկից զատ կրնայ նաեւ տղայոց սնունդը պիւրացնել և ծերոց ալ սնունդ մատակարարել.

CHAPOTEAUT Pharmacien, 8, rue Vivienne, PARIS.
Et dans les principales Pharmacies.

E

MIGRAINES, MAUX DE TETE
GUARANA

Բարիստէ մուզիմ էճզաճը Կրիմօլ վէ Գուամբանեասընն Թէրթիպ իթմիշ օլտուղու Կուարանա նամ իլլաթ Թօզսուղ պիր բաքէթ, պիր աղ չէքերլի տու իլինտէ էրիտիլիպ իչիլտիքտէ, Միկրէն տէնիլէն պաղ աղրըսընը, վէ սինիր աղրըսընը, վէ սայիր էնչէտիա պաղ աղրըսաղընը տէֆ իտէր։ Սանճը, խհաղ, վէ ամէն տախի բէք ֆայիտէլի տիր։ Ամիսն վէ պամիթ կիպի զապկընը վիրէնի մուալիճէլէր ենէրինէ պու մուալիճէ գուլանըսա տահա էյի տիր, վէ հէնտէ զանը պիր եէրէ հէմ իթտիրմէզ։ Հէր պիր գութուտա 12 բաքէթ պուլունուպ, իւգէրինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գուամբանեասընն իմզասը վար տըր։

Բարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօ իլէ մուրաջաաթամ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզահանէլէրտէ պուլունուր։

F

VIN & SIROP DE DUSART
Au Lactophosphate de Chaux.

Տիւնեատա պուլունան վէ էն գիեատ չէօհրէթլուսը օրան հէքիմլէրին Թէրիպլէրէրկէ անլայրմըշ տըր քի, Տիւզար Շարապընտա վէ Շուրուպունտա, լաքթօֆոսֆաթ տը չօ նամ էճզանըն երիմիշ հալտէ պուլունմասը, վէճուտի ինսան իչին, հէր վաքթ վէ հէր սինտէ միւքիտ օլմազտա տըր։

Պունլար ըհամիլէ գաարնլար իսթիսալ իթտիքլէ բինտէ, մասուսմարը վիճուտինին պիպիսմէսինէ գօլայլըգ վիրէճէքլէրի չէ օյլէ տուրսուն, մէգքիւր հալտէ օլտուղարը վազրթտա գուհուրա կէմէքտէ օլան իէթիֆրազարդն վէ էմսալլէրինին տէֆլերինին տախի մուճիպ գուրբար, վէ պունլարը սիստանալար իչտիքլէրինտէ, սիստէրի քէսպի գուվվէթ իյլէտիքտէն պաշդա, սիստ վիրտիքլէրի չօճուգլարտա խաչալ վէ տիեարէեէ միւպթէլա օրմազլըգ գօրգուսունտա պուլունմադտար, վէ տիշ չըգարտրգլարընտա աղրը սըզը վէ գահմէթ չէքմէզլէր, վէ սինիրլէրի չէքիլմէզլէր։ Վէ պու մուալիճէլէր, սրագա, սօկուն, զայիֆ, մէճալարդ, վէ պօյնուսա պօղազընտա ուրար վէ եարարար բէյտա օրան չօճուգլարա վիրիրտիկինտէ, բէք չօգ մէնֆաաթը կէօրիւլէճէկկինտէ չիւբհէ եօք տուր։

Մէգքիւր մուալիճէեի, սինինի արմը օլուպ, վէ զանլարը զայիֆլէնմիշ օրանվէ միտէ պօզուգլուղուա միւպթէլա, վէ բէք եարկուն պուլունան տաւիկեր խթիմալ իթտիքլէրինտէ, եէնիսէն քէսպի սրհհէթ վէ գուվվէթ իյլէմէքտէ տիրլեր։

Կէօքիւս իլլէթինէ միւտթէլա օրանլար իչին տախի բէք իյի տիր. չինքի, ագճիկերտէ զանլարըն էէվէլանընտա զայրէթ վիրիպ, վէ պինաէն ալչկ քէսքինիզտէ քէսպի գուվվէթ իթտիրիր։

Վէկհասը, իչպէս Տիւզար Շարապը վէ Շուրուպու, իչթահ աչըզ վէ հազմի թասանը իլէրու կէօթիւրէճէկկինտէն, քէմիքլէր, էքիլեր, վէ գանլար, նիզամընտա քէնտի Թէչքիլլէրինէ տէվամ իտէրլեր։

Պու մուալիճէ պուլունուր Փարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նիւմէրօրու էճզահանէլէրտէ, վէ սայիր նամտար էճզահանէլէրտէ պուլունուր։

A. C.